

Veteranplan for Porsgrunn 2020 – 2023

Hilsen fra Ordfører

Under 2.verdenskrig og i tiden etterpå er det tusenvis av nordmenn som har gjort tjeneste for Norge i forsvaret, i politiet eller i andre norske tjenester. Mange nordmenn har bidratt til internasjonale operasjoner i regi av FN og NATO for å sikre fred, frihet og stabilitet i utsatte områder i verden, f eks Tysklandsbrigaden, i Midt-Østen og ulike deler av Afrika og Asia. Mange av disse er innbyggere i Porsgrunn, og kan være ressurspersoner i lokal-samfunnet med bakgrunn i sin kompetanse og erfaringer.

På vegne av Porsgrunn kommune vil jeg takke alle som har gjort en innsats for Norge, vi skal alle anerkjenne deres innsats for å bidra til å skape fred, frihet og stabilitet. Jeg håper at denne veteranplanen blir oppfattet at kommunen ønsker å gjøre en bedre innsats sammen med og for veteranene og deres organisasjoner.

Robin M Kåss/ ordfører

Grunnlaget for en veteranplan

Det er en underliggende diskusjon i deler av samfunnet om hvem som er veteran eller ikke, noen mener at det er alle som har gjennomført militærtjeneste, mens andre mener at det kun de de som har bidratt til internasjonale operasjoner for Norge.

1) Følgende generelle definisjon av begrepet «**veteran**» benyttes i Veterandirektivet (2009): *Veteran er norsk personell, innenfor eller utenfor Forsvarets organisasjon, som har avsluttet en tids- og stedsavgrenset militær tjeneste innenlands eller utenlands.*

2) Følgende definisjon av begrepet «**veteran fra operasjoner i utlandet**» benyttes i Veterandirektivet: *Enhver person med norsk nasjonalitet som har tjenestegjort utenfor Norge i krigstid eller under tilsvarende forhold, inklusive fredsbevarende og fredsopprettende operasjoner, under nasjonal, FN- eller annen internasjonal kommando.*

De fleste tiltakene i veteranplanen til Porsgrunn vil være rettet mot veteraner fra norske internasjonale operasjoner, herunder politi, mens andre tiltak gjelder hele befolkningen.

Fra og med 1978 er det registrert i underkant av 200 veteraner fra operasjoner i utlandet fra Porsgrunn. Det er i tillegg mange innbyggere med veteranerfaring før 1978, fortsatt noen fra 2.verdenskrig, fra Tysklandsbrigaden, fra Kongo og fra Midt-Østen, og deres familier og pårørende som har blitt berørt av denne tjenesten.

Veteraner til operasjoner i utlandet ble selektert og trent for oppgavene og oppdraget. Men mange av veteranene har blitt utsatt for meget vanskelige situasjoner i løpet av tjenesten, for eksempel veibomber, drap på sivilbefolkning, beskytning, væpnede trusler og andre krigssituasjoner.

Dette er opplevelser som kan ha ført til fysiske skader og/ eller psykiske skader som noen av veteranene tar med seg videre i livet, og som kan påvirke familielivet i lang tid.

De aller fleste veteranene klarer seg bra i ettertid ift utdannelse, arbeid, og sosialt liv, men det er noen som opplever store belastninger og som trenger bistand.

Anerkjennelse

Veteranene har gjennom sin tjeneste vært villige til å ofre helse og sågar livet i sin innsats for Norge, og samfunnet skal vise tydelig at man anerkjenner og er stolt over den innsatsen fra mange innbyggere gjennom minnesmerker, seremonier og synlig samarbeid.

Tiltak	Tid	Ansvar
1. Porsgrunn kommune skal identifisere hvilke krigsminnesmerker som finnes i Porsgrunn og hvem som har ansvar for vedlikehold av det enkelte (1)	I løpet av mars 2021	Virksomhet for kultur Veterankontakt
2. Porsgrunn kommunen skal vedlikeholde og pynte minnesmerker som er et kommunalt ansvar hvert år før 8.mai	Årlig før 8.mai	Virksomhet for kultur Virksomhet for Eiendomsdrift
3. Porsgrunn kommune skal sammen med organisasjoner og foreninger planlegge og gjennomføre arrangementer på 8.mai som både er Frigjøringsdag og Veterandagen - gjerne i et samarbeid i Grenland	Koordineres årlig før 31.mars + legges ut på kommunens internettsider. Annonse i media ca 1-2 uker før	Virksomhet for kultur Veterankontakt Ordfører Organisasjoner Foreninger
4. Porsgrunn kommune skal bidra til å spre kunnskap til befolkningen og til kommunens ansatte, om tjenester og tiltak til veteraner og deres familier	Fortløpende Informasjon legges ut på kommunens internettsider	Veterankontakt Organisasjoner Foreninger
5. Skoler i Porsgrunn bør vurdere å bruke lokale veteraner ifm undervisningsopplegg om FN, NATO eller der det kan passe	Fortløpende	Veterankontakt kan kontaktes og koordinere

(1) Følgende krigsminnesmerker er foreløpig identifisert i Porsgrunn

- Neptun-parken; til minne om sjøfolk som mistet livet i 1.verdenskrig – er flyttet
- Minneparken; til minne over falne 1939 - 1945
- Eidanger kirke; frihetsmonument over falne 1939 - 1945
- Brevik rådhus; Bymuseum; til minne om falne i 2.verdenskrig
- Sjøfartsmuseet; til minne om sjøfolk som mistet livet i 2.verdenskrig
- Herøya Industripark; minneplate over falne ved bombing av Herøya i 1943

I tillegg er det noen minnesmerker over Porsgrunnsfolk i andre kommuner, f eks i Larvik og i Skien.

Ivaretakelse

Kommunene er ansvarlige for at innbyggerne i egen kommune skal tilbys nødvendige helse- og omsorgstjenester. Det er viktig at tjenestene i Porsgrunn kjenner til belastninger som kan oppstå som følge av internasjonale operasjoner, og det er viktig at veteranene og deres organisasjoner kjenner til hjelpeapparatet i Porsgrunn kommune og hos samarbeidspartnere.

Tiltak	Tid	Ansvar
6. Porsgrunn kommune skal på sine internettsider samle informasjon om veteraner og kommunens tiltak/ tilbud til veteraner og deres familier	Før 31.mars 2021	Veterankontakt i samarbeid med IKT—avdelingen Organisasjonene
7. Porsgrunn kommune har pt to (2) veterankontakter hos NAV Porsgrunn som skal være kontakt inn mot hjelpeapparatet	Fortløpende	NAV-leder Dersom kontaktene skifter oppgaver/ jobb, må nye pekes ut.
8. Porsgrunn kommune skal årlig sørge for at relevante virksomheter i kommunen får oppdatert kunnskap/ informasjon om veteraner og deres tjenestebehov	Årlig - i samarbeid med veteranenes organisasjoner, samt mulig RVTS	Veterankontakt Organisasjonene Til NAV, Barnevern, Familiehelsetjenester Boligkontor, Rus/ Psyk osv
9. Porsgrunn kommune skal ved behov stille opp med informasjon om hjelpeapparatet til veteran-organisasjonene	Ved behov	Veterankontakt Organisasjonene

**«Det viktigste hjelpeapparatet kan gi en veteran som sliter er HÅP,
et håp om en bedre fremtid...!»**

(Harald/ veteran)

Oppfølging

Noen veteraner opplever belastninger i tjenesten eller at det kan komme personlige utfordringer i etterkant av tjenesten – kanskje noen år seinere. Dette vil også kunne få følger for deres familier og pårørende.

Det er viktig at kommunens tjenester stiller opp til riktig tid, og at tjenestene samhandler internt og eksternt til det beste for veteranene og deres familier.

Tiltak	Tid	Ansvar
10. Kommunens virksomheter skal være oppmerksomme på eventuelle behov for ekstra støtte og veiledning til familier hvor et familiemedlem har vært eller er i internasjonale operasjoner – med spesielt fokus på barnas behov	Fortløpende	Barnehager Grunnskole og SFO Barnevern Familiehelsetjeneste Tjenestekontoret NAV Porsgrunn og andre
11. På vegne av Porsgrunn kommune holder NAV Porsgrunn tett kontakt med veteran-organisasjonene, RVTS, Forsvarets Veterantjeneste og NAV sitt eget veteranmiljø på Elveum	Fortløpende	Veterankontakt NAV-leder

Informasjon & kompetanse

Det er behov for informasjon og kunnskap, både hos veteraner og deres familier, men også i hjelpeapparatet om hvilke tjenester og tilbud som er tilgjengelig;

- * Veteranorganisasjon **NVIO** (Norges Veteranforbund for internasjonale operasjoner)
- er en interesseorganisasjon for veteraner og deres pårørende
- * Veteranforbundet **SIOPS** (Skadde i internasjonale operasjoner)
- er en interesseorganisasjon for veteraner som er skadet (fysisk eller psykisk) ifm internasjonale operasjoner, og deres familier
- * **Forsvarets Veterantjeneste** på Elverum
- * **Forsvarets Veteransenter** på Bæreia (utenfor Kongssvinger)
- er et rekreasjons- & aktivitetstilbud for veteraner og deres familier
- * Regionalt Ressurssenter om vold, traumatisk stress og selvmordsforebygging (**RVTS**)
- har fått oppdrag å støtte veteranarbeidet.

Nyttige linker;

<https://www.porsgrunn.kommune.no/>

<https://forsvaret.no/veteraner>

<https://forsvaret.no/tjeneste/veteraner/informasjon/helse>

<https://www.nvio.no/>

<https://www.siops.no/>

<https://www.kameratstotte.no/>

KAMERATSTØTTELEFONEN 800 48 500 (24 TIMER)

<https://forsvaret.no/faktabokser/veterankontakt>

<https://forsvaret.no/tjeneste/veteraner/kommuneplaner>

<https://www.politiet.no/om/fredsbevarande-operasjonar/>

<https://rvtssor.no/aktuelt/125/familiefokus-pa-veteranarbeidet/>

<https://www.ssb.no/sosiale-forhold-og-kriminalitet/artikler-og-publikasjoner/veteraners-levekaar>

<https://www.spk.no/Forsikring/erstatningsordninger-for-forsvaret/>

https://bufdir.no/Familie/Hjelp_til_parforholdet_og_familien/Tilbud_til_veteranfamilier/

Kompetansemiljøet for veteransaker

FORSVARETS GRØNNE LINJE 800 30 445 (24 TIMER)

Veterankontakter ved NAV Porsgrunn; Kjetil Kåsa og Ole Petter Bratting

**Program for frigjørings- og veterandagen
8. mai 2018 i Grenland**

- Kl. 12.00 Minneseremoni** ved krigsseilermonumentet, Vestre brygge, Porsgrunn. Flaggborg v/ elever fra Vestsiden skole. Tale og kransenedleggelse ved Kristian Norheim.
- Kl. 13.15 Minneseremoni ved monumentet, Eidanger kirke**
Appell v/ordfører Robin Kåss.
Bekransning v/elever Tveten ungdomsskole.
Eidanger pike- og guttekorps spiller. Fellessang.
- Kl. 14.00 Mottakelse** for veteraner og deres familier på rådhuset i Skien v/ordfører Hedda Foss Five og rådmann Ole Magnus Stensrud. Enkel servering.
- Kl. 15.00 Minneseremoni ved monumentet i Liebakken, Skien**
Tale og kransenedleggelse v/ordfører Hedda Foss Five. Fellessang. Speidermusikken, Skien Mannsangforening og Ragnar Sør Olsen.
- Kl. 17.30 Filmforevisning, utstilling og åpen kafé på Brevik Bymuseum**
Visning av videointervju med motstandsmannen Gunnar Gregersen
- Kl. 18.30 Minneseremoni ved monumentet i Havnegata, Brevik**
Tale og kransenedleggelse v/ Dag-Magne Lunde, president i NVIO Brevik Musikkorps spiller. Fellessang. Flaggseremoni.
- Kl. 19.15 Foredrag på Brevik Bymuseum**
Dag-Magne Lunde er oberstløytnant og arbeider til daglig i avdeling for sikkerhetspolitikk og operasjoner i Forsvarsdepartementet. I sitt foredrag vil Lunde fortelle om sine erfaringer fra internasjonale operasjoner.

Arrangører: Norske Reserveoffiserers Forbund avd. Grenland, Norges Veteranforening for Internasjonale Operasjoner avd. Vestfold/Telemark, Brevik og omegn Sjømandsforening, Porsgrunn og omegn Sjømandsforening, Brevik Historielag, Tveten Ungdomsskole, Vestsiden skole, Porsgrunn og Skien kommuner.

PORSGRUNN KOMMUNE
SKIEN KOMMUNE

**Program for frigjørings- og
veterandagen 8. mai 2019 i Grenland**

- Kl. 12.00** Minneseremoni ved krigsseilermonumentet, Vestre brygge, Porsgrunn. Flaggborg v/ elever fra Vestsiden skole. Tale og kransenedleggelse ved sjøkaptein John Steinar Lund.
- Kl. 12.30** Minneseremoni ved monumentet, Eidanger kirke
Appell v/ordfører Robin Kåss. Grenland Veterankorps.
Sang ved Ragnar Sør Olsen og elever v/Tveten ungdomsskole.
- Kl. 13.30** Mottakelse for veteraner og deres familier på rådhuset i Skien v/ordfører Hedda Foss Five og rådmann Ole Magnus Stensrud. Enkel servering.
- Kl. 15.00** Minneseremoni ved monumentet i Liebakken, Skien
Tale og kransenedleggelse v/ordfører Hedda Foss Five. Sang og musikk v/ Speidermusikken, Skien Mannsangforening og Ragnar Sør Olsen.
- Fra kl. 17.00** Film, okkupasjonshistorisk utstilling og åpen kafé på Brevik Bymuseum
- Kl. 18.30** Minneseremoni ved monumentet i Havnegata, Brevik
Tale og kransenedleggelse v/Ole Johnny Hansen, leder Hvite Busser. Brevik Musikkorps spiller. Fellessang. Flaggseremoni.
- Kl. 19.30** Foredrag ved Anniken Huitfeldt (leder av Stortingets utenriks- og forsvarskomite) i Brevik kirke. Musikalske innslag med Synnøve Skree Skjeldal, Nicolae Bogdan og Jacintha Van Der Nat. Fri adgang.